

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: B1-11C/33/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1121204343
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marián Miškolci
ECLI: ECLI:SK:MSBA4:2025:1121204343.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava IV sudcom Mgr. Mariánom Miškolcim v spore žalobcu: A. B., dátum narodenia: XX.XX.XXXX, bytom: C. B. XXX/XX, XXX XX D., zastúpený: JUDr. Lubomír Müller, euroadvokát, sídlo: Symfonická 1496/9, 158 00 Praha, Česká republika, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, sídlo: Račianska 71, 813 11 Bratislava, IČO: 00 166 073, o zaplatenie 155,80 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 155,80 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 155,80 Eur od 13.07.2021 do zaplatenia, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. Súd priznáva žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu súdu dňa 16.06.2021 sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 155,80 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 13.07.2021 do zaplatenia titulom odškodnenia v zmysle zákona č. 119/1990 Zb.

2. Žalobca uviedol, že je pozostalým synom a dedičom po svojom otcovi E. B., narodenom XX.XX.XXXX, zomrelom 30.10.1997. Rozsudkom Vojenského obvodového súdu Bratislava zo dňa 25.03.1957, sp. zn. T XX/XX-XXX, v znení uznesenia Vyššieho vojenského súdu Trenčín zo dňa 24.04.1957, sp.zn. To XX/XX-XXX, bol otec žalobcu uznaný vinným trestným činom nenastúpenia služby v brannej moci podľa § 265 ods. 1 trestného zákona č. 86/1950 Zb. a bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní jedného roka nepodmienečne. Otec žalobcu bol vo výkone trestu od 15.05.1957 do 03.12.1957, kedy bol prepustený na základe amnestie prezidenta republiky. Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 16.01.2018 sp.zn. 2Nt/8/2017 bola vyslovená účasť otca žalobcu na súdnej rehabilitácii podľa zákona č. 119/1990 Zb. v celom rozsahu. Dňa 16.02.2018 požiadala matka žalobcu F. B. o odškodnenie v súvislosti s predmetným nezákonným väznením a žalovaný jej dňa 03.09.2018 priznal odškodnenie vo výške 155,80 Eur. Žiadosťou zo dňa 08.01.2021 požiadal o rovnaké odškodnenie aj žalobca. Žalovaný mu odpovedal dňa 08.06.2021, že jeho nárok je podľa § 23 zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s § 24 ods. 1 zákona č. 199/1990 Zb. premlčaný s tým, že na vec sa vzťahuje ročná premlčacia lehota. Skutočnosť, že na rehabilitačné kauzy sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota vysvetlil Krajský súd v Bratislave už vo svojom uznesení zo dňa 20.12.2017, č.k. 6Co/261/2017-150, a znovu v nadväzujúcom rozsudku zo dňa 16.01.2019, č.k. 6Co/305/2018-18, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 04.04.2018, č.k. 14C/159/2014-160, vo veci G. H. proti rovnakému žalovanému. Rehabilitačné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.01.2018. Žalobca podal žiadosť 08.01.2021, k doručeniu žalovanému došlo 12.01.2021. Najneskôr od tej doby bola lehota prerušená až do 14.06.2021, kedy bolo žalobcovi doručené oznámenie o predbežnom prejednaní nároku. Od 15.06.2021 znova začína

lehota plynúť a skončí najneskôr dňa 18.06.2021 a teda nedošlo k uplynutiu trojročnej premlčacej doby. Zároveň vzhľadom na to, že žalovaný nárokovanú náhradu žalobcovi nevyplatil do 6 mesiacov od podania žiadosti, požaduje žalobca aj úrok z omeškania od 13.07.2021.

3. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť.

4. Žalovaný uviedol, že vznáša námietku premlčania v zmysle § 23 zákona č. 58/1969 Zb. s poukazom na § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 16.01.2018, sp. zn. 2Nt/8/2017, bola vyslovená účasť E. B. na súdnej rehabilitácii podľa § 33 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.01.2018. V tento deň teda žalobcovi ako pozostalému synovi začala plynúť jednoročná premlčacia lehota na uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste, ktorá uplynula dňa 16.01.2019. Žalobca svoj nárok uplatnil u žalovaného žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku dňa 12.01.2021, teda po uplynutí jednoročnej premlčacej lehoty podľa § 23 zákona č. 58/1969 Zb. Lehota upravená v § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. je celkom jednoznačne lehotou na uplatnenie nároku na súde, ak ministerstvo žiadosti o odškodnenie nevyhovelo. Podľa názoru žalovaného v tomto prípade lehoty plynuli nasledovne. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 16.01.2018, sp. zn. 2Nt/18/2017, ktorým bola vyslovená účasť na súdnej rehabilitácii, nadobudlo právoplatnosť dňa 16.01.2018, odkedy začala plynúť jednoročná premlčacia lehota podľa § 23 zákona č. 58/1969 Zb., pričom táto uplynula dňa 16.01.2019. Žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku dňa 12.01.2021, teda po uplynutí jednoročnej premlčacej doby. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky oznámilo žalobcovi výsledok predbežného prerokovania nároku dňa 08.06.2021. Od 12.01.2021 do 10.06.2021, keby bolo právnenému zástupcovi žalobcu odoslané oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku, neplynula prekluzívna lehota na uplatnenie neuspokojeného nároku na súde podľa § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb., ktorá by inak uplynula dňa 16.01.2021. Trojročná prekluzívna lehota podľa § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. uplynula dňa 14.06.2021. Dňa 16.06.2021 podala žalobca žalobu na súd, teda ju podal po uplynutí prekluzívnej lehoty podľa § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. Nárok žalobcovi v tomto konaní nemožno priznať z dôvodu, že si ho uplatnil po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty.

5. Žalobca v replike uviedol, že považuje argumentáciu žalovaného za nesprávnu, nakoľko § 23 zákona č. 58/1969 sa vzťahuje na prípady, kedy niekto žiada o náhradu škody podľa prvej časti druhej hlavy tohto zákona, a to v situácii, keď nadobudlo právoplatnosť oslobodzujúce rozhodnutie alebo rozhodnutie odsudzujúce na miernejší trest, čo však nie je prípad žalobcu, ktorý žiada o odškodnenie podľa § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. Trojročná lehota k uplatneniu nároku skončila dňa 23.06.2021, pričom žalobca podal žalobu dátovou schránkou dňa 15.06.2021, teda včas.

6. Žalovaný v duplike uviedol, že sa s prezentovaným výkladom žalobcu nestotožňuje, vníma ho ako zjavne účelový z dôvodu, že žalobca opomenul § 24 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb., v zmysle ktorého pri uplatňovaní nárokov podľa § 23, 26 a 27 sa postupuje podľa zákona č. 58/1969 Zb. Nárok žalobcu je potrebné vnímať ako nárok na náhradu škody spojený s rozhodnutím o treste, ktorý je upravený v druhej hlave zákona č. 58/1969 Zb. na ktorý sa vzťahuje premlčacia lehota podľa § 23. Zároveň žalovaný trvá na tom, že nárok bol na súde uplatnený tiež po uplynutí prekluzívnej lehoty.

7. Súd právne posúdil vec podľa § 1 ods. 1, 2, § 23 ods. 1, § 24 ods. 1, 2 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii (ďalej len „zákon č. 119/1990 Zb.“); § 9, § 23 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969“); § 122, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka; § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky číslo 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka; a článku 15 ods. 2, § 151 ods. 1, § 191 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

8. Súd vykonal dokazovanie oboznámením s obsahom spisu, a to žaloba č.l.1-2, odsvedčenie o dedičstve č.l.4-6, potvrdenie o výkone väzby a trestu č.l.7, uznesenie č.l.8, oznámenie č.l.9-11, žiadosť č.l.12, odpoveď č.l.13-14, vyjadrenie žalovaného č.l.24-27, žiadosť č.l.29, rozsudok č.l.35-39, replika č.l.45, duplika č.l.63-64, vyjadrenie žalobcu č.l.71, vyjadrenie žalobcu č.l.82, rozsudok č.l.83-91, pričom ustálil nasledovný skutkový stav veci.

9. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že rozsudkom Vojenského obvodového súdu Bratislava zo dňa 25.03.1957, sp. zn. T XX/XX-XXX, v znení uznesenia Vyššieho vojenského súdu Trenčín zo

dňa 24.04.1957, sp.zn. To XX/XX-XXX, bol otec žalobcu uznaný vinným z trestného činu nenastúpenia služby v brannej moci podľa § 265 ods. 1 trestného zákona č. 86/1950 Zb. a bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní jedného roka nepodmienečne. Otec žalobcu bol vo výkone trestu od 15.05.1957 do 03.12.1957, kedy bol prepustený na základe amnestie prezidenta republiky. Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 16.01.2018 sp.zn. 2Nt/8/2017 bola vyslovená účasť otca žalobcu na súdnej rehabilitácii podľa zákona č. 119/1990 Zb. v celom rozsahu. Žalobca je pozostalým synom a dedičom po svojom otcovi E. B.. Dňa 16.02.2018 požiadala matka žalobcu F. B. o odškodnenie v súvislosti s predmetným nezákonným väznením a žalovaný jej dňa 03.09.2018 priznal odškodnenie vo výške 155,80 Eur. Žiadosťou zo dňa 08.01.2021 požiadal o rovnaké odškodnenie aj žalobca. Žalovaný mu odpovedal dňa 08.06.2021, že jeho nárok je podľa § 23 zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s § 24 ods. 1 zákona č. 199/1990 Zb. premlčaný s tým, že na vec sa vzťahuje ročná premlčacia lehota. Rehabilitačné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.01.2018. Žalobca podal žiadosť 08.01.2021 a k doručeniu tejto žiadosti žalovanému došlo 12.01.2021. Dňa 14.06.2021 bolo žalobcovi doručené oznámenie žalovaného o predbežnom prejednaní nároku.

10. Nárok na náhradu škody podľa zákona č. 119/1990 Zb. sa nepremlčuje v jednoročnej premlčacej lehote ustanovenej v § 23 zákona č. 58/1969 Zb., ale zaniká po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty podľa § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. Hoci v zmysle § 24 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. sa pri uplatňovaní nárokov na náhradu škody postupuje podľa zákona č. 58/1969 Zb., ustanovenia tohto zákona o premlčaní nároku sa neuplatnia, nakoľko § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. upravuje vlastnú lehotu na uplatnenie nároku na odškodnenie odlišne, t.j. zakotvuje trojročnú prekluzívnu lehotu na jej uplatnenie. Z uvedeného vyplýva, že nárok na odškodnenie podľa zákona č. 119/1990 Zb. sa nepremlčuje v jednoročnej premlčacej lehote, ale zaniká márnym uplynutím lehoty. Konajúci súd poukazuje na skutočnosť, že totožný právny názor vyslovil v obdobnom prípade Krajský súd v Bratislave vo svojich uzneseniach č.k. 6Co/261/2017-150 zo dňa 20.12.2017 a 6Co/305/2018-188 zo dňa 16.1.2019, ako aj v rozsudku zo dňa 14.05.2024, č.k.16Co/82/2023-127, v ktorom súd rozhodoval o totožnom nároku sestry žalobcu.

11. Súd nesúhlasí s názorom žalovaného, že v jednoročnej premlčacej lehote by sa mal nárok prostredníctvom žiadosti o predbežné prerokovanie nároku uplatniť na ústrednom orgáne štátnej správy, v tomto prípade na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky, a až v prípade jeho neuspokojenia je potrebné vychádzať z trojročnej prekluzívnej lehoty na uplatnenie neuspokojeného nároku na súde. Podľa názoru súdu tým, že zákonodarca v § 24 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. zakotvil pri uplatňovaní predmetných nárokov postup podľa zákona č. 58/1969 Zb., pričom v druhom odseku tohto ustanovenia výslovne ustanovil trojročnú prekluzívnu lehotu na uplatnenie nároku na odškodnenie, mal v tomto prípade jasný úmysel odchyliť sa od lehôt na uplatnenie nároku ustanovených v zákona č. 58/1969 Zb. Je potrebné tiež poukázať na to, že zákon číslo 119/1990 Zb. predstavuje špeciálnu právnu úpravu v porovnaní so všeobecnou úpravou zákona č. 58/1969 Zb. a preto majú osobitné ustanovenia zákona č. 119/1990 Zb. upravujúce trojročnú lehotu prednosť pred všeobecnou právnu úpravou stanovujúcou jednoročnú lehotu (tiež bod 20. rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 14.05.2024, č.k.16Co/82/2023-127).

12. Súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že v tomto prípade nejde o uplatnenie náhrady škody podľa prvej časti druhej hlavy zákona č. 58/1969 Zb., na ktoré sa vzťahuje jednoročná premlčacia lehota, ale ide o odškodnenie podľa § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. Nakoľko v prejednávanej veci sa súd stotožnil s názorom žalobcu, že v žalobe uplatnený nárok na náhradu škody sa nepremlčuje v jednoročnej premlčacej lehote, ale prekluduje v trojročnej prekluzívnej lehote, bolo potrebné ustáliť jej začiatok a koniec, ako aj začiatok a koniec jej spočívania, t.j. prerušenia jej plynutia. S poukazom na počítanie času podľa § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka koniec trojročnej prekluzívnej lehoty na uplatnenie nároku na súde by v prípade neprerušenia jej plynutia pripadal na deň 16.01.2021, teda deň, ktorý sa číselne zhoduje s dňom, kedy nadobudlo právoplatnosť uznesenie Okresného súdu Bratislava I č.k. 2Nt/8/2017 zo dňa 16.01.2018 o vyslovení účasti na súdnej rehabilitácii. Prekluzívna lehota spočívala v období od 12.01.2021, t.j. deň doručenia žiadosti o predbežné prerokovanie nároku žalovanému, do 14.6.2021, t.j. deň doručenia oznámenia žalovaného o predbežnom prejednaní nároku žalobcovi. Jedná sa teda o dni, kedy sa žiadosť, resp. oznámenie reálne dostali do dispozičnej sféry adresáta. Prekluzívna lehota tak celkovo spočívala päť mesiacov a dva dni. Posledným dňom na uplatnenie nároku na súde bol deň 18.06.2021. Nakoľko žalobca svoju žalobu doručil na súd dňa 16.06.2021, uplatnil ju včas ešte predtým, ako nárok na odškodnenie zanikol.

13. Na podklade vyjadrení strán a predložených listinných dôkazov má súd žalovaný nárok za bezpečne preukázaný. Nakoľko žalobca svoj nárok uplatnil na súde riadne a včas a tiež po splnení všetkých zákonných podmienok, súd žalobe vyhovel a priznal žalobcovi nárok vyčíslený podľa § 23 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 119/1990 Zb., ktorý v konaní sporný nebol.

14. Žalobca si svoj nárok riadne uplatnil u žalovaného, ktorý ho za primeranej aplikácie zákona č. 58/1969 Zb. neuspokojil, čím sa márnym uplynutím lehoty dostal do omeškania dňom 13.07.2021, v dôsledku čoho vznikol žalobcovi nárok požadovať aj úroky z omeškania vo výške 5 %.

15. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

16. Podľa konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je ale nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán sporu (napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a pod.). Vzhľadom na uvedené sa súd nezaoberal všetkými uvedenými tvrdeniami, keďže pre rozhodnutie súdu o žalobe boli právne irelevantné.

17. Súd pre rozhodnutie vo veci samej považoval za postačujúce tie skutočnosti, ku ktorým sa vyjadril v odôvodnení svojho rozsudku. Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, ktorý je obsiahnutý vo výroku tohto rozsudku. Ostatné skutočnosti tvrdené spornými stranami, ku ktorým sa súd v odôvodnení rozsudku nevyjadroval, súd nepovažoval za potrebné pre účely posúdenia a rozhodnutia vo veci samej, a preto sa v odôvodnení rozsudku týmito skutočnosťami v zmysle uvedenej konštantnej judikatúry nevyjadruje.

18. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý bol v konaní voči žalovanému úspešný v celom rozsahu, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu uvedenom vo výroku rozsudku.

19. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je možné podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestskom súde Bratislava IV.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).